

LÄÄKÄRIN VERENSIIRTOKORTTI

Huomioi verensiirtoa määrätessäsi

Miksi potilas tarvitsee verensiirron? Onko potilaalla anemiasta johtuvia oireita? Yleensä pelkkä laboratoriotuloksen korjaaminen ei ole riittävä indikaatio. Kirjaa siirron indikaatio potilaskertomukseen.

Onko verensiirrolle vaihtoehtoisia hoitoja? Voisiko niillä vähentää verensiirtojen tarvetta jatkossa?

- Rautalääkitys tai anemian muun syyn hoito
- Vuodon minimoiminen ja hyytymisstatuksen optimointi

Keskustele potilaan kanssa verensiirrosta.

Määrää yksi valmiste kerrallaan, mikäli potilaan tilanne sen sallii. Arvioi tilanne verensiirron jälkeen uudelleen.

Siirtomääräys

1. Tarkista potilasta koskevat aiemmin annetut verensiirto-ohjeet verensiirtotietojärjestelmästä.
2. Pyydä tarvittavat verensiirtotutkimukset.
3. Tarvitaanko erikoisvalmiste?

Punasoluvasta-aineita	▶ Fenotyyplitetyt punasolut
Vahvasti immunosuprimoitu potilas	▶ Sädetetyt valmisteet
HLA/HPA-immunisaatio	▶ HLA/HPA-tyypitettyt trombosyytit
Anti-IgA-vasta-aineita tai toistuvia vakavia allergisia reaktioita verensiirroista	▶ Pestyt valmisteet

Valmisteesta riippuen toimitusaika voi olla useita päiviä. Varmista asia oman sairaalasi verikeskuksesta.

Konsultoi verensiirtoasioissa ensisijaisesti oman sairaalasi verikeskusta ja tarvittaessa Veripalvelun henkilökuntaa (24/7).

Verensiirron toteutuksesta

Potilaan tunnistaminen kaikissa verensiirron vaiheissa on ensiarvoisen tärkeää potilaan turvallisuuden kannalta.

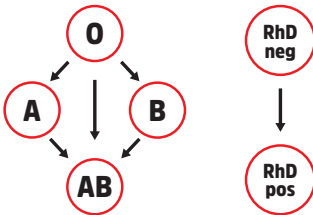
Verivalmisteiden kanssa samaan kanyyliin, siirtolaitteeseen tai letkustoon saa infusoida vain isotonista elektrolyyttiliuosta, joka ei sisällä kalsiumia (esim. NaCl 0,9 %).

Trombosyytit siirretään ennen punasoluja, jos käytetään samaa letkustoa.

Punasoluvalmiste

- Kiireetön siirto 2–3 tunnissa.
- Siirto on suoritettava loppuun 6 h kuluessa valmisteen ottamisesta huoneenlämpöön.
- Jos valmiste on ollut yli tunnin huoneenlämmössä → ei takaisin jääkaappiin!

Punasolujen siirtosäännöt, jos veriryhmästä joudutaan poikkeamaan.

Huom! Hätätilanteissa on poikkeustapauksia, joissa RhD neg potilaalle voidaan siirtää RhD pos valmisteita. Verikeskus tekee arvion siitä, milloin näin voidaan toimia.

Lisätietoja verensiirtoihin liittyen:

veripalvelu.fi/verensiirto

veripalvelu.fi/haittatapahtumat

veripalvelu.fi/verivalmisteiden-kayton-opas

Trombosyyttivalmiste

- Säilytetään ja siirretään huoneenlämpöisenä.
- Siirretään 30–60 minuutissa, vuototilanteessa nopeammin.

ABO-veriryhmävaihtoehdot **trombosyyttien** siirroissa

Potilaan veriryhmä	Valmisteen veriryhmä	Sopivuus
A	A O AB ja B	identtinen hyvä kelvollinen
O	O B, A ja AB	identtinen kelvollinen
B	B O AB ja A	identtinen hyvä kelvollinen
AB	AB A, B ja O	identtinen hyvä

Anti-D-suojaus

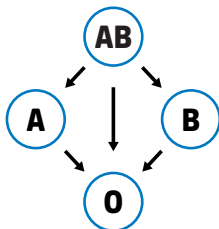
- Jos RhD neg potilaalle joudutaan siirtämään RhD pos trombosyyttejä, tulee potilaalle antaa anti-D-suojaus.
- Lisätietoa Verivalmisteiden käytön oppaasta.

Plasmavalmiste (octaplasLG®)

- Käytetään hyytymisstatuksen korjaamiseen vuodon tai toimenpiteen yhteydessä.
- octaplasLG® on lääkevalmiste, kts. valmisteyhteen-veto.

Plasman siirtosäännöt

Huom! Plasmaa siirrettäessä ABO-siirtosäännöt ovat käänteiset punasoluvaihtoihin verrattuna.

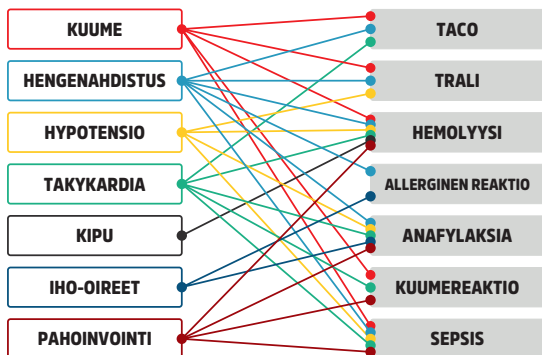

Haittavaikutukset

Verensiirtoon liittyy aina haittavaikutuksen riski. Verensiirto tulee keskeyttää oireiden ilmetessä. Tavallisimpia haittoja ovat lievä kuumereaktio ja allerginen reaktio.

Haittavaikutukset ilmenevät yleensä verensiirron aikana muutaman tunnin kuluessa sen jälkeen – myöhemminkin ilmeneviä haittoja on.

Selvitä oireiden syy: haittavaikutus vai potilaan muu tila/sairaus? Tilaa tarvittavat tutkimukset. Haittojen hoito on oireenmukaista.

TACO = Transfusion associated circulatory overload, verenkierron ylikuormitus

TRALI = Transfusion related acute lung injury, verensiirtoon liittyvä akuutti keuhkovaurio

Kirjaa tapahtumatiedot potilaskertomukseen ja **tee haitta-ilmoitus** sairaalan verikeskukseen mahdollisimman pian, jotta haittavaikutus voidaan tarvittaessa huomioida potilaan tulevissa verensiirroissa.

Ota yhteyttä Veripalveluun

Tilauskeskus 24/7 verivalmisteet, p. 029 300 1001

Veriturvatoimisto

haittavaikutukset,
p. 029 300 1100,
veriturva@veripalvelu.fi

Punainen Risti
Veripalvelu

Veripalvelu® on rekisteröity tavaramerkki.
820960 7/2024